

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

„Wykwalifikowany nauczyciel WF absolwentem AWF w Katowicach”

(POWR.03.01.00-00-KN27/18)

Skrypt nr 7

Prawo oświatowe

Opracował:
Dariusz Pośpiech

Katowice 2019

Spis treści

Programy wychowania fizycznego – tworzenie autorskiego programu, modyfikacja programu innego autora	3
Dopuszczalne formy realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego	8
Dokumentacja pracy nauczyciela wychowania fizycznego	14

Prawo oświatowe

Programy wychowania fizycznego – tworzenie autorskiego programu, modyfikacja programu innego autora

Słowniczek pojęć:

- Podstawa programowa wychowania fizycznego - obowiązkowy zestaw celów i treści nauczania, w tym umiejętności, opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu określonego etapu edukacyjnego, oraz zadania wychowawcze szkoły, uwzględniane w programach nauczania oraz umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych.
- Program nauczania – opis sposobu realizacji celów wychowania lub kształcenia oraz treści nauczania ustalonych podstawie programowej wychowania fizycznego dla danego etapu edukacyjnego. Program wychowania fizycznego powinien dodatkowo obejmować treści nauczania wykraczające poza zakres treści nauczania ustalone w podstawie programowej wychowania fizycznego.

Przepisy oświatowe dotyczące lub powiązane z programami wychowania fizycznego:

- USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. O systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356),

- Rozporządzenie MEN z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. 2018 poz. 467),
- Rozporządzenie MEN z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2018 poz. 1679),
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639),
- Rozporządzenie MEN z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz.U. 2017 poz. 1322),
- Rozporządzenie MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2017 poz. 373 z późn. zm.).

Nauczyciel może:

- opracować program samodzielnie bądź we współpracy z innymi nauczycielami (wersja NAJLEPSZA);
- przedstawić program opracowany przez innego autora (autorów) wraz z dokonanymi przez siebie modyfikacjami (wersja OPTYMALNA),
- przedstawić dyrektorowi szkoły program opracowany przez innego autora (autorów) (wersja NIEZALECANA),

Nauczyciel/dyrektor bierze pełną odpowiedzialność za program nauczania (nawet w przypadku programów komercyjnych).

Nauczyciel wychowania fizycznego lub zespół nauczycieli ma obowiązek przedstawienia dyrektorowi szkoły program wychowania fizycznego, na którym będą pracować. Dyrektor po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej dopuszcza program nauczania do użytku w danej szkole i włącza go do szkolnego zestawu programów nauczania nadając mu numer. Treści programu, formuła organizacyjna powinny być dostosowane do możliwości bazowych i sprzętowych szkoły,

oczekiwań i możliwości uczniów, kwalifikacji nauczycieli i tradycji środowiska. Żaden istniejący na rynku program nie jest w stanie odpowiedzieć na wszystkie oczekiwania.

Dlaczego nauczyciel powinien zmodyfikować program innego autora:

- wszystkie treści programu wychowania fizycznego muszą zostać zrealizowane na zakończenie danego etapu edukacji.
- nie można realizować na lekcjach wychowania fizycznego formy aktywności fizycznej, której nie ma w programie nauczania.
- trzeba sprawdzić na jaki wariant organizacyjny napisany jest program (z lub bez zajęć do wyboru przez ucznia).

Program wychowania fizycznego powinien zawierać opis sposobu realizacji celów wychowania lub kształcenia oraz treści nauczania ustalone w podstawie programowej wychowania fizycznego dla danego etapu edukacyjnego.

Program wychowania fizycznego może (w przypadku wychowania fizycznego powinien) obejmować treści nauczania wykraczające poza zakres treści nauczania ustalonych w podstawie programowej wychowania fizycznego.

Prawo oświatowe nie opisuje kwestii opiniowania programów nauczania. Dyrektor może jednak sam zdecydować o konieczności uzyskania opinii: doradcy metodycznego lub nauczyciela wychowania fizycznego lub zespołu nauczycieli.

Harmonogram modyfikacji/opracowania/wyboru programu nauczania:

- diagnoza warunków bazowych, sprzętowych i organizacyjnych szkoły,
- analiza istniejących programów nauczania,
- decyzja na temat rodzaju zgłaszanego programu (autorski, zmodyfikowany lub oryginalny innego autora),
- przedstawienie propozycji dyrektorowi szkoły,
- zatwierdzenie przez dyrektora po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i włączenie do szkolnego zestawu programów nauczania (dyrektor nadaje numer programu). Program musi zostać zatwierdzony przed rozpoczęciem roku szkolnego.

Proponowana struktura program wychowania fizycznego:

- Nazwa programu nauczania.
- Cele kształcenia i wychowania.
- Opis treści nauczania ustalonych w podstawie programowej wychowania fizycznego dla danego etapu edukacyjnego, uzupełnione o treści wykraczające poza podstawę.
- Sposoby osiągania celów kształcenia i wychowania, z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy w zależności od potrzeb i możliwości uczniów oraz warunków, w jakich program będzie realizowany.

Dodatkowo powinien zawierać (nie wynika to z obowiązku ustawowego):

- Opis założonych osiągnięć ucznia.
- Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia.

Przykładowa nazwa programu zmodyfikowanego programu wychowania fizycznego:

Zmodyfikowany program wychowania fizycznego
„Magia zdrowia”
dla III etapu edukacji
4-letniego LO, 5-letniego Technikum
do użytku w Zespole Szkół
Przemysłu Spożywczego w Katowicach
Opracowany przez: Urszulę Białek i Joannę Wolfart-Piech
Zmodyfikowany przez: Jana Nowaka

Przykładowa nazwa programu autorskiego:

Program wychowania fizycznego
dla III etapu edukacji
„NAZWA PROGRAMU”
4-letniego LO, 5-letniego Technikum
do użytku w Zespole Szkół
Przemysłu Spożywczego w Katowicach
opracowany przez: Jana Nowaka, Krzysztofa Kowalskiego

Tworzenie autorskiego programu wychowania fizycznego:

I. Cele kształcenia – wymagania ogólne

- cele zawarte w podstawie programowej,
- cele dodane przez nauczyciela (wynikające ze specyfiki szkoły).

II. Treści nauczania – wymagania szczegółowe

- treści nauczania zapisane w podstawie programowej,
- poszerzone przez nauczyciela (wynikające ze specyfiki, tradycji środowiska i oczekiwań uczniów itp.)

W przypadku realizacji zajęć do wyboru przez ucznia część programu dotycząca treści nauczania składa się z:

- części zawierającej treści do realizacji w ramach zajęć w formie klasowo-lekcyjnej (obowiązkowych do realizacji z każdym uczniem) - uszeregowanej według bloków tematycznych.
- części do wyboru (realizowanej zależnie od wyboru przez ucznia) – uszeregowanej według form aktywności fizycznej.

W przypadku braku zajęć do wyboru przez ucznia (wszystkie zajęcia realizowane są w formie klasowo-lekcyjnej). Cały program zawierający treści do realizacji w formie klasowo-lekcyjnej uszeregowana jest według bloków tematycznych. Dodatkowe treści dopisujemy w ramach dowolnego bloku tematycznego (najczęściej w bloku „Aktywność fizyczna”).

Zadanie zaliczeniowe

Stwórz projekt modyfikacji wybranego programu wychowania fizycznego. Opisz warunki bazowe, kadrowe oraz organizacyjne funkcjonujące w wybranej szkole. Projekt wykonaj w 4-osobowej grupie i zachowaj w portfolio.

Dopuszczalne formy realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego

Słowniczek pojęć:

- zajęcia w zespole klasowo-lekcyjnym – w szkołach podstawowych mają być realizowane w wymiarze nie mniejszym niż 2 godziny, a szkole ponadpodstawowej w nie mniejszym niż 1 godzina lekcyjna tygodniowo. Pojęcie „zajęcia klasowo-lekcyjne” oznacza, że uczniowie szkoły podzieleni są na grupy zwane „klasami” i odbywają zajęcia w formie „lekcji” zgodnie z tygodniowym planem nauczania. Podkreślić należy, że pojęcie „zajęcia klasowo-lekcyjne” oznacza formę prowadzenia zajęć (grupa uczniów zwana „klasą” uczestniczy w „lekcji”).
- zajęcia do wyboru przez ucznia – powinny odbywać się w grupach zainteresowań, zgodnie z wyborem dokonany przez ucznia, w maksymalnym wymiarze 2 godzin zarówno w szkole podstawowej, jak i ponadpodstawowej. Zajęcia takie mogą być prowadzone w grupach międzyoddziałowych (w jednej grupie mogą znajdować się uczniowie z różnych oddziałów tej samej klasy – rocznika) lub międzyklasowych (w jednej grupie mogą znajdować się uczniowie z różnych klas – roczników). Można realizować je w systemie: lekcyjnym, pozalekcyjnym lub pozaszkolnym. Dopuszcza się prowadzenie tych zajęć w obrębie klas (o wyborze formy aktywności fizycznej decydują wówczas uczniowie danej klasy), co minimalizuje trudności organizacyjne szkół.

Przepisy oświatowe dotyczące organizacji zajęć wychowania fizycznego:

- Rozporządzenie z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego,
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639),

Forma zajęć klasowo-lekcyjnych (forma tradycyjna) <i>Podstawa programowa</i>	Forma zajęć do wyboru przez uczniów (w grupach: międzyoddziałowych, międzyklasowych)	Forma zajęć do wyboru realizowana w zespołach klasowych (tradycyjnych)
2 godz. Klasowo-lekcyjnych	+	2 godz. zajęć do wyboru (w godz. zajęć lekcyjnych, po lekcjach lub w soboty) → Wariant IA
3 godz. Klasowo-lekcyjnych	+	1 godz. zajęć do wyboru (w godz. zajęć lekcyjnych, po lekcjach lub w soboty) → Wariant IB
2 godz. Klasowo-lekcyjnych	+	2 godz. zajęć do wyboru (wszyscy uczniowie danej klasy wspólnie wybierają formy zajęć) → Wariant IIA
3 godz. Klasowo-lekcyjnych	+	1 godz. zajęć do wyboru (wszyscy uczniowie danej klasy wspólnie wybierają formy zajęć) → Wariant IIB
4 godz. Klasowo-lekcyjnych	⇒	Brak możliwości wyboru formy zajęć oraz kumulowania godzin → Wariant III

Ryc. 1. Warianty zajęć do wyboru przez ucznia w szkole podstawowej (opracowanie własne)

Forma zajęć klasowo-lekcyjnych (forma tradycyjna) <i>Podstawa programowa</i>	Forma zajęć do wyboru przez uczniów (w grupach: międzyoddziałowych, międzyklasowych)	Forma zajęć do wyboru realizowana w zespołach klasowych (tradycyjnych)
1 godz. Klasowo-lekcyjnych	+	2 godz. zajęć do wyboru (w godz. zajęć lekcyjnych, po lekcjach lub w soboty) → Wariant IA
2 godz. Klasowo-lekcyjnych	+	1 godz. zajęć do wyboru (w godz. zajęć lekcyjnych, po lekcjach lub w soboty) → Wariant IB
1 godz. Klasowo-lekcyjnych	+	2 godz. zajęć do wyboru (wszyscy uczniowie danej klasy wspólnie wybierają formy zajęć) → Wariant IIA
2 godz. Klasowo-lekcyjnych	+	1 godz. zajęć do wyboru (wszyscy uczniowie danej klasy wspólnie wybierają formy zajęć) → Wariant IIB
3 godz. Klasowo-lekcyjnych	⇒	Brak możliwości wyboru formy zajęć oraz kumulowania godzin → Wariant III

Ryc. 2. Warianty zajęć do wyboru przez ucznia w szkole ponadpodstawowej (opracowanie własne)

Procedura wdrażania zajęć do wyboru z wychowania fizycznego:

1. Przygotowanie oferty zajęć do wyboru przez ucznia z wychowania fizycznego (uwzględniając czynniki wymienione w rozporządzeniu z 2017 r.).
2. Uzyskanie pozytywnych opinii wszystkich organów szkoły (wymienionych w rozporządzeniu z 2017 r.).
3. Przedstawienie oferty uczniom szkoły na początku roku szkolnego.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie oferty zajęć do wyboru jest dyrektor szkoły. Dyrektor szkoły powinien zorganizować spotkanie z nauczycielami wf w celu przeanalizowania wszystkich czynników, które należy wziąć pod uwagę przy tworzeniu oferty zajęć do wyboru:

- potrzeby zdrowotne uczniów, ich zainteresowania oraz osiągnięcia w danym sporcie lub aktywności fizycznej;
- uwarunkowania lokalne;
- miejsce zamieszkania uczniów;
- tradycje sportowe środowiska lub szkoły;
- możliwości kadrowe.

Opracowujemy i przeprowadzamy ankietę potrzeb w zakresie zajęć do wyboru przez ucznia z wychowania fizycznego (ankietę muszą opracować i przeprowadzić nauczyciele wf). Ankieta ma charakter pilotażu (rozpoznania) i ma pozwolić na stworzenie oferty zajęć. Na tym etapie uczniowie nie muszą jeszcze decydować się na konkretne formy aktywności. Ankietę przeprowadzamy we wszystkich klasach z wyjątkiem programowo najstarszych. Przy dużej ilości uczniów ankietę można wykonać nie u wszystkich uczniów tylko losowo wybrać reprezentatywną grupę (np. co 5 osoba z dziennika lekcyjnego).

Ankieta powinna zawierać formy aktywności, które szkoła jest w stanie zorganizować (korzystając z bazy dostępnej w szkole lub w okolicy). Uczniowie proponują swoje formy aktywności ruchowej.

Analizujemy ankietę potrzeb i przygotowujemy ofertę zajęć do wyboru do przedstawienia wszystkim organom szkoły.

Przygotowując ofertę należy dodatkowo wziąć pod uwagę:

- czasookres wyboru zajęć (zależnie od wybranego wariantu zajęć),
- sposoby podziału na grupy ze względu na:
 - poziom klas

- poziom umiejętności
- płeć
- miejsce odbywania zajęć.

Dyrektor szkoły przedstawia gotową ofertę zajęć do wyboru po uzgodnieniu z organem prowadzącym szkołę (np. Wydział Edukacji w Katowicach) do zaopiniowania:

- radzie pedagogicznej,
- radzie szkoły lub radzie rodziców.

Dyrektor szkoły przedstawia zatwierdzoną ofertę zajęć do wyboru uczniom szkoły na początku roku szkolnego (ewentualnie zapoznaje uczniów z ofertą w czerwcu informując, że wyboru należy dokonać we wrześniu).

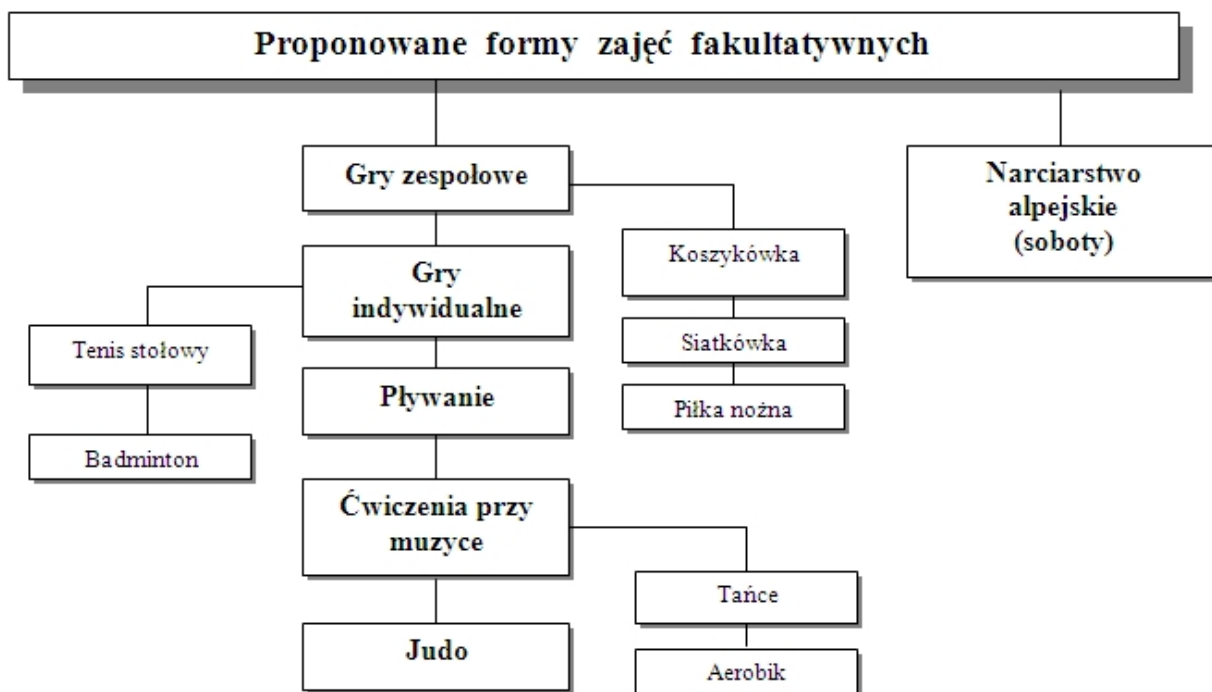
Uczniowie, z wyłączeniem uczniów pełnoletnich, dokonują wyboru zajęć za zgodą rodziców (uczniowie zabierają deklarację do domu i rodzice podpisują ją w odpowiednim miejscu). Po zebraniu deklaracji zostają ogłoszone terminy zajęć, listy uczniów, miejsca zajęć itp.) i rozpoczynają się zajęcia.

Przykłady funkcjonujących rozwiązań organizacyjnych w konkretnych szkołach

1. Szkoła podstawowa klasy VII-VIII – szkoła katowicka

Szkoła posiada dobre warunki materialno-dydaktyczne do realizacji zajęć wychowania fizycznego. Uczniowie mogą korzystać z:

- sali gimnastycznej niepełnowymiarowej,
- salki zastępczej,
- boiska szkolnego,
- basenu.

Ryc. 3. Organizacja zajęć do wyboru w szkole podstawowej klasy VII-VIII – szkoła katowicka (opracowanie własne)

2. Szkoła ponadpodstawowa - szkoła katowicka

Zapisy są dokonywane na początku roku szkolnego. Zajęcia rozpoczynają się w drugim tygodniu zajęć. W uzasadnionych przypadkach można dokonać zmiany sekcji w trakcie roku szkolnego. Sekcja wybierana jest na cały rok szkolny. Tworzone są grupy międzyoddziałowe. W dyscyplinach cieszących się dużym zainteresowaniem (dużą liczbą ćwiczących) tworzone są grupy pod względem zaawansowania (co ułatwia przygotowanie uczniów do zawodów w ramach współzawodnictwa międzyszkolnego). Zajęcia realizowane są przed lekcjami (pływanie) oraz po lekcjach (pozostałe sekcje). Narciarstwo alpejskie realizowane jest w soboty. Zajęcia prowadzone są oddzielnie dla dziewcząt i chłopców (dopuszcza się tworzenie grup koedukacyjnych).

Poniedziałek	Wtorek		Środa		Czwartek	Piątek	
7.10-7.55 Pływanie	7.10-7.55 P. nożna	7.10-7.55 Aerobik	7.10-7.55 Pływanie	7.10-7.55 Tenis stołowy		7.10-7.55 Pływanie	7.10-7.55 P. nożna
Zajęcia lekcyjne w tym 3 godz. wf	Zajęcia lekcyjne w tym 3 godz. wf		Zajęcia lekcyjne w tym 3 godz. wf		Zajęcia lekcyjne w tym 3 godz. wf	Zajęcia lekcyjne w tym 3 godz. wf	
14.35-16.10 siatkówka	14.35-15.20 Aerobik	14.35-15.20 Koszykówka		13.45-15.15 P.nożna	13.45-14.30 Siatkówka	14.35-15.20 Badminton	
	15.30-16.15 Koszykówka				14.35-16.10 Judo	15.30-17.00 Koszykówka	

Ryc. 4. Organizacja zajęć do wyboru w szkole ponadpodstawowej – szkoła katowicka (opracowanie własne)

Zadanie zaliczeniowe

Stwórz projekt organizacyjny zajęć do wyboru przez ucznia w wybranej szkole na podstawie diagnozy. Opisz warunki bazowe, kadrowe oraz organizacyjne funkcjonujące w szkole. Projekt wykonaj w 4-osobowej grupie i zachowaj w portfolio.

Dokumentacja pracy nauczyciela wychowania fizycznego

Zgodnie z przepisami oświatowymi i zasadami dobrej praktyki dokumentacja nauczyciela wychowania fizycznego pracującego w szkole powinna zawierać:

1. program nauczania (zawierający podstawę programową),
2. roczne plany pracy dla klas,
3. wymagania edukacyjne z wychowania fizycznego,
4. przedmiotowy system oceniania,
5. dziennik lekcyjny i zajęć pozalekcyjnych,
6. dzienniczek zajęć wychowania fizycznego
7. wyniki przeprowadzonej diagnozy dotyczącej zajęć do wyboru przez ucznia

1. Program nauczania (obowiązek wynikający z ustawy)¹

2. **Plany dydaktyczno-wychowawcze - wynikowe plany pracy dla klas** (zwane rozkładami materiału) – (brak regulacji prawnych, obowiązek wynika z zasad prakseologii oraz zasad dobrej praktyki szkolnej).

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie ustaliło żadnych wytycznych dotyczących konstruowania planów pracy. Forma i sposób konstruowania planów dydaktyczno-wychowawczych zależy od dyrektora szkoły oraz nauczyciela wf. K. Górna i W. Garbaciak (1994) zaproponowali jeden ze sposobów konstruowania rocznych planów pracy dla klasy.

3. Wymagania edukacyjne z wychowania fizycznego (wynika z ustawy i rozporządzenia)

Zapisy w prawie oświatowym:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)

¹ opisany w skrypcie w części „Programy wychowania fizycznego – tworzenie autorskiego programu, modyfikacja programu innego autora”

- Rozporządzenie MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 373 z późn. zm.)

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie określiło formy wymagań edukacyjnych. Sposób formułowania wymagań ustala dyrektor szkoły i nauczyciel wychowania fizycznego.

Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego mają obowiązek sformułowania wymagań edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych².

4. **Przedmiotowy system oceniania (PSO)** (wynika z ustawy i rozporządzeń)

Zapisy w prawie oświatowym:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- Rozporządzenie MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 373 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.).

W przypadku wychowania fizycznego (w odróżnieniu do większości innych przedmiotów) ustawodawca zapisał najważniejsze kryteria oceny z wychowania fizycznego:

„Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego należy przede wszystkim brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć, a w przypadku wychowania fizycznego – także systematyczność udziału ucznia w zajęciach oraz aktywność ucznia w działaniach podejmowanych przez szkołę na rzecz kultury fizycznej³.”

² Art. 44b ust. 8 pkt 1 Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

³ Art. 9 ust. 1 rozporządzenia MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 373 z późn. zm.)

M. Wieczorek (lidera zespołu opracowującego podstawę programową wf) pisze „...Pomiar sprawności fizycznej nie powinien być kryterium oceny z przedmiotu wychowanie fizyczne. ...Podkreśla się znaczenie tych zagadnień w kontekście zdrowia, a nie oceny z przedmiotu wychowanie fizyczne.”⁴.

Dobłą praktyką jest wywieszenie przedmiotowego systemu oceniania oraz wymagań edukacyjnych na stronie internetowej oraz w gablocie wychowania fizycznego, aby uczeń na bieżąco mógł się z nimi zapoznawać.

Przepisy dotyczące zwolnień z wychowania fizycznego:

§ 4. 1. Dyrektor szkoły zwalnia ucznia z wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego, na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia tych ćwiczeń wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.

2. Dyrektor szkoły zwalnia ucznia z realizacji zajęć wychowania fizycznego, ..., na podstawie opinii o braku możliwości uczestniczenia ucznia w tych zajęciach wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.

3. Jeżeli okres zwolnienia ucznia z realizacji zajęć, o którym mowa w ust. 2, uniemożliwia ustalenie śródrocznej lub rocznej, ..., oceny klasyfikacyjnej, w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony” albo „zwolniona”⁵.

W uzasadnieniu do rozporządzenia zapisano „możliwość zwolnienia ucznia z wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego; podstawą do tego zwolnienia będzie opinia lekarza wskazująca, jakich ćwiczeń fizycznych (czy też - jakiego rodzaju ćwiczeń) ten uczeń nie może wykonywać oraz przez jaki okres. W tym przypadku uczeń uczestniczy w realizacji zajęć wychowania fizycznego z ograniczeniem wykonywania niektórych, wskazanych przez lekarza ćwiczeń fizycznych. Uczeń ten jest przez nauczyciela oceniany i klasyfikowany. Jednocześnie w § 2 pkt 5 rozporządzenia wskazano, że nauczyciel wychowania fizycznego jest obowiązany dostosować wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez

⁴<https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2017/05/wychowanie-fizyczne.-pp-z-komentarzem.-szkola-podstawowa-1.pdf> (12.12.2019)

⁵ Rozporządzenie MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 373 z późn. zm.)

ucznia oceny klasyfikacyjnej do indywidualnych potrzeb i możliwości określonych w opinii o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego, wydanej przez lekarza.

Statut szkoły (zawarte w nim PSO z wf) lub regulamin szkolny powinien precyzować procedurę zwolnień z wychowania fizycznego, w kwestiach, które nie są ujęte w ww. rozporządzeniu.

5. Dzienniki lekcyjne i zajęć pozalekcyjnych

Nauczyciel ma obowiązek dokumentowania przebiegu swojej pracy w dzienniku lekcyjnym. Realizowanie zajęć potwierdza swoim podpisem oraz wpisując temat zajęć. W przypadku dziennika elektronicznego sprawdzenia obecności i wpisania tematu zajęć za pomocą swojego profilu (konta). Powinien systematycznie oceniać postępy ucznia według skali i w formach przyjętych w danej szkole oraz ustalać bieżące, śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne.

Obowiązek dokumentowania przebiegu pracy dotyczy również nauczycieli organizujących zajęcia pozalekcyjne (np. zajęcia SKS, itp.)⁶.

6. Dzienniczek zajęć wychowania fizycznego – nauczyciel wychowania fizycznego ze względu na specyfikę przedmiotu powinien prowadzić dodatkowo (poza dziennikiem lekcyjnym) tzw. dzienniczek zajęć, w którym zapisuje m.in.: czy uczeń był przygotowany do lekcji, czy ćwiczył, zapisuje wyniki testów sprawności itp. Prowadzenie takiego dzienniczka sprawia, że staje się on dokumentem szkolnym.

7. Diagnoza dotycząca zajęć do wyboru przez ucznia⁷

Zadanie zaliczeniowe

Stwórz projekt przedmiotowego systemu oceniania z wychowania fizycznego dla wybranego typu szkoły wraz z przykładowymi wymaganiami edukacyjnymi. Projekt wykonaj w 4-osobowej grupie i zachowaj w portfolio.

⁶ art. 13 ust. 1 rozporządzenia MEN z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. 2014 poz. 1170 z późn.zm.)

⁷ opisana w skrypcie w części „Dopuszczalne formy realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego”

